

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.20. Deus ipse in V. Sacramento nos tuto certoque ducit, in illo nobis loquens, vt olim filijs Israel in columna eos comitante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

(sic D. Chrysolom.) quandoquidem quod illi res ab iuda videtur, cuiuslibet ea de persecutus est ut simpliciter non parit, pauci extremas dicit: perculsor autem probatus est. Qui simpliciter non obediunt, sed contumaciter resistit, ab ipso ve spum excipitur. Et ab hereditate veritatis eius filiorum ve indignus expellitur, atque ad penas damnatur sempiternas: sed qui simplici promptaque obedientia, nulla facta discussione verbo illius obediunt, hanc ve filium assumunt legitimum, suumque excipiunt.

Eccē, inquit, qualiter Abraham ve verus Dei filius simplici ceteraque obedientia se diuino verbo subiecit, nec moras trahat nec examinet, nec obijciat difficultatem vel vicam ex tot quae se offerre bant, statimque exultat fidem immolaturus: nam: *Non curse de mandato Jesitatus est, sed inobediens dignitate percussa, mandatum duntaxat admisit.* Dignitate ac maiestatem eius attendat sibi loquens nempe Dei, cui ve supremo Domino, suprema debetur obedientia: & quia hoc illi debitum agnoscebat, indubitanter, incunctanter, nec difficultate illi obedit. Ceditu difficile videtur instantem fieri transubstantiationem substantiam panis in substantiam corporis Christi in hoc SS. Sacramento: atque in illo totum esse esse Deum, tota sua magnitudine immentum, nec idcirco minus residere ad dexteram Dei Patris in caelo: quia non leuiores hic occurrunt difficultates quam in sacrificio Abraham, & percussione Prophetae. Porro si nos ostendere voluerimus legitimos Dei filios, eorum exemplo, audite debemus verbum Christi nobis hoc asserentis, nec attendere difficultatibus a ratione propositis, sed Dei maiestati: cum enim sit supremi Domini maiestas, supremam ei debemus obedientiam, sibi enim sine examine, submissionem sine contradictione, & auctoritatem sine ratione inquisitione: etenim hoc nisi fecerit, verbaque eius audierit, de gremio ejicietur filiorum Dei, ve alter Saul, populus Iudaicus, atque ille, qui nisi prius Dei preceptum examinasset percussus voluit Prophetam, nec illi ex Dei nomine hoc precipiente.

§. 20. Deus ipse in V. Sacramento nos tuto certog, ducit, in illo nobis loquens, ut olim filijs Israel in columna cor comitante.

Cognominat D. Paul. Ecclesiam columnam & firmamentum veritatis, ve tota securitate veritatem in illa requireremus: *Hac tibi scribo, fili Timothee, ve scias quomodo oportet conuersari in domo Dei, qua est Ecclesia Dei viva, columna & firmamentum veritatis.* Hoc vix optant homines noscere verita-

tatem idque certissime: *Omnis homines naturam sua scire desiderant:* ait Philosophus: ve autem Apostolus nos ad eam certo dirigit, nobis ve locum maxime certum designat Ecclesiam: est enim columna & firmamentum veritatis: nam in ea viuentes absque dubio illam inueniemus: *Celsus Zach. 8. 3. veritatis vocatur a Zachariae quod etiam columna no imitur S. Ecclesia, somnium est, mendacium & commentum, & quam primu hoc fundamento non fulcitur veritas, corruet veritas esse desinet, atque in mendacium dolumque commutabitur.*

Insignes plane titulos adscribit Apost. Ecclesiae primo appellat illam domum Dei: *Domus Ecclesiae Dei:* quia in illa Deus velut in domo propria habitabit: hic Deus velut in proprio throno maiestas domus suae ac magnitudinis residet in SS. Sacramento, Dei: quod intra portas tantum Ecclesiae colitur, & in illa consecratur diuina Christi virtute Sacerdotibus communicata, tanquam legitimis Dei ministris. Magnificat Spiritus S. immensam Dei erga homines misericordiam: cui non satis fuit illi condere ciuitatem hanc mundi adeo spatiosa n., formosam & magnam, insuper & ipse venit illam inhabiturus, domumque suam in illa erecturus, nempe Ecclesiam, ve cum hominibus moraretur concius: ve vero hinc eo migrante ad Patrem, eius non deesse illis societas, diuinum hoc instituit Sacramentum, in quo taliter cum illis remaneret, ve tamen hoc gaudium non priuaretur, quo ad dexteram Patris esset ascensus. Machinam hanc ingentem mundi condidit, caelos stellis suis adornauit, terram arboribus ac fontibus, montes altitudine, aquas piscibus, aera volucribus. Et quia haec omnia eo tendebant ve habitaret cum hominibus: *Delicia mea esse cum filijs hominum:* proposuit edificare in hac ciuitate domum sibi propriam, ve propriam habitaculum, & hoc qua intentione? Ve homo cernens in hac domo habitare Deum certo sibi persuaderet in illa inuenturum se veritatem: ubi namque Deus inhabitat nullum potest accessum habere mendacium: *Sapientia adificauit sibi domum.* Quae nam est haec domus? Eam quam Apost. nuncupat *Domum Dei, qua est Ecclesia Dei viva.* Ecclesia Catholica est domus firma, in qua veritas solidas habet radices, quod si per eam ascendatur in caelum, supposito quod haec sit domus veritatis, indubitanter per eam nobis eo est ascendendum. Quinimo hoc expertus Iacob, quando in somno illo mysterioso scalam illam conspexit, per quam patebat via in caelum, & descendebant inde Angeli, exclamauit: *Vere Dominus est in loco isto: vere non est hic aliud nisi domus Dei.* Si 19: Deus

II. Et conle-
quenter
domus
veritatis.

Deus in illa refideat quasi in proprio loco, certissime domus illius est, & domus Dei, quia domus Dei, quia domus est veritatis: est porta per quam ascenditur in caelum, vnde hic est Ecclesia: cum per illam ascendere nos oporteat: in caelum: quia verissime nisi in illam intremus, non est quod caelo frui nos posse confidamus. Hæc igitur tota certitudine veritatem complectitur vitam ac securam, ac prout nominetur *Columna & firmamentum veritatis*.

43
Lib. 1.
Sermon.

D. Clem. Alex. columnam ait significare apud omnes nationes firmitatem: vnde nonnulli perpetue studentes nominis sui memoriam, columnam erigebant. Ecclesia columna est solida: quia in illa veritas firma est & constans: in illa veritas conferuatur, docetur, defenditur, & tandem in ea Deus hominibus cognitionem infundit veritatis: quæ ut ipse supernaturalis & diuina illos instruit medio diuinæ suæ reuelationis, vel determinatione Ecclesie per caput suum summum Pontificem, & SS. Doctores explicata. Vel nisi dicamus Ecclesiam dici columnam, quia consistit in medio eius SS. Sacramentum, vna ex septem illis columnis, & præcipua septem nimirum Sacramentis quæ Christus in illa instituit eam edificaturus. Vnde omnem illi adscribimus titulum ex parte principali eam instituentis, vt solemus hominibus dare titulos animarum: quia anima in illis pars est principalis: omnia vero in Ecclesia columna principalis illam sustentans est SS. Sacramentum, ideo nuncupatur Ecclesia columna, & Deo in illa loquente qui prima est veritas, nomen illi assignatur *Columna & firmamentum veritatis*.

III. Dicitur
etiam co-
lumnæ.

De vero sapiente qui perfectam obtinet cognitionem dixit Spiritus S. vt secure tutoque progrediatur baculum domus super parietibus insigat. *In parietibus illius figens palmam.* Baculus quo peregrinus homo in caestem tendit ciuitatem, est intellectus: quia cum per illum incedat mediante cognitione veritatis, quæ tantum pertinet ad intellectum, idcirco dicitur baculus eius. Si firmum igitur certumque quærat duces parietibus Ecclesie baculum insigat, eius columnis, septem scilicet Sacramentis, quæ hoc efficiunt in Ecclesia quod parietes in domo, illum principaliori insigat Sacramento, nimirum Altaris, ex quo gratia emanat, quam reliqua producant, & hoc modo tuam certamque carpet ad caelum viam. Cum enim in illo nobis Deus loquatur & instruat, ipsa prima veritas, quæ nos nequit fallere, certo certius per hoc tutissime ambulamus quo ad Deum pertingamus. Vt opinor alludit Apost.

Ecclesi. 14.
25.

IV. Meta-
phora de
baculo
iugentis.

De vero sapiente qui perfectam obtinet cognitionem dixit Spiritus S. vt secure tutoque progrediatur baculum domus super parietibus insigat. *In parietibus illius figens palmam.* Baculus quo peregrinus homo in caestem tendit ciuitatem, est intellectus: quia cum per illum incedat mediante cognitione veritatis, quæ tantum pertinet ad intellectum, idcirco dicitur baculus eius. Si firmum igitur certumque quærat duces parietibus Ecclesie baculum insigat, eius columnis, septem scilicet Sacramentis, quæ hoc efficiunt in Ecclesia quod parietes in domo, illum principaliori insigat Sacramento, nimirum Altaris, ex quo gratia emanat, quam reliqua producant, & hoc modo tuam certamque carpet ad caelum viam. Cum enim in illo nobis Deus loquatur & instruat, ipsa prima veritas, quæ nos nequit fallere, certo certius per hoc tutissime ambulamus quo ad Deum pertingamus. Vt opinor alludit Apost.

ad summum illud beneficium quo Deus populum suum in terram tendentem promissionis præuenit: etenim propter viarum difficultatem nam per deserta gradiebatur obstrata, non ita, & inuia, mille colubris, serpentibus, scorpionibus periculosa: in quibus si populus aliquis occideret, populus erat inimicus & fraudolentus qui ablit vt in viam illos dirigeret reclinam, immo potius a recta conarentur illos denotare: columnam illam mysticam ipsi procurauit: quæ nocturnis vt ignis illuminabat & calefatebat contra impetuos nocturnas tenebras, & frigoris nocturni: de die vero vt nubes apparebat ab ardore solisque radijs illos protegens vt vmbra culum. Hæc oculis eorum exposuit visibilem, omnibus conspicuam: atque in illa Deus ipse invisibilis refidebat, ex illa loquebatur, docebat, securam proponebat veritatem, in ordine ad vitam, & occurrentes occasiones: *In columna nobis loquebatur ad eos.* Non nisi corporalem videlicet illi columnam, potius proprias accedentes & eidentes quod illis dicebat, cognoscebant in illa esse ipsum Deum invisibilem ipsi loquentem: vnde sibi certissime persuadebant, quod hanc loquentes præuiam a recto delirare non possent. Hæc est Ecclesia Catholica, columna immobilis SS. Sacramentum: *Columna veritatis.* Inuestigantes Deus per viam ducere veritatis ad terram promissionis gloriæ, sed docet nos per hanc viam: hic enim nobis illam per fidem proponit, & per fidem vult ad illam ambulemus: *Per fidem ambulamus.* Mundus hic velut quoddam desertum est in veritate, non tritum, imperium: eo quod parum admodum de illa in munio tractetur: abundat mille serpentibus, reptilibus immundis ac bufonibus, diuersis scilicet tæreosis in illo exurgentibus: quarum singulæ velut hostes insensiti & fallaces nos conantur in præcepti agere per quod illos sequentes a recto viam deuiamus.

His opportunum statuit Deus remedium columnam hanc mysticam SS. Sacramentum inculpæ tenebris ignis effretum luce sua nos illuminat vt de illa egrediamur, & igne diuini amoris, qui in eo excellit, nos calefaciat quo frigus pellitur, & calparum nostrarum tepiditas calefacit. In die vero status gratiæ velut puer nos protegit ab ardentibus appetituum nostrorum & concupiscentiarum. Hanc caestem columnam statuit Deus humanis oculis visibilem: etenim corporeis nostris oculis species certissimas Sacramentales ita in illo resplendentes; hic de industria & permanenter refidet Deus, quia illud

quæ est in quo nobis eius innotescit maiestas & excellentia; ex illo nobis loquitur Christus quippe nobis hoc asseuerat: *Caro mea uere est cibus*. Species uideamus panis ac uini, sed fide instructi accedentes ad hoc Sacramentum, eique per hanc supernaturalem appropinquantes cognitionem, intelligemus Christum esse Dominum sub his latentem speciebus, qui uelut cælestis quidam Magister nos ueritatem docet in si se huius mysterij, & per hanc dum scimus hanc ultimam esse dispositionem ad gloriam, nobis compertum erit, quod illam sequentes recta eo tendamus, nec illa sit formido aberrandi, cum enim Deus illam nobis ex hac diuina demonstrat columna, nec falli possit aut fallere; & ita securi eius luce

quæ est fidei, proficisci possumus; hæc autem fides in hoc SS. Sacramento maxime declaratur. Ut enim Sacramentum est ceteris eminentius, necessario requiritur ut in illo expressius altior emineat cognitio, quam ea quam per fidem de reliquis Dei percipimus: mysterijs eiusque etiam excellentia clarius pateat in hoc quod in eo magis nobis necessaria sit fides ad eius cognitionem: quia sicut per illam ad Deum tendimus, tantò securius in via progredimur, quanto splendidius fidei lumine nobis illucescit. Nec dubites, si de namque huius SS. Sacramenti, patrocinante diuina gratia, ad claram peruenimus Dei cognitionem in gloria. *Ad quam nos perducas Domine noster Iesus Christus. Amen.*

HOMILIA II.

DE DIVINO CIBO QVEM NOBIS DEVS TRIBVIT IN HOC SS. SACRAMENTO.

Caro mea uere est cibus, &c. Ioan. 6.

Alquam lumine fidei collustrati cognouimus huius excellentiam Sacramenti & necessitatem qua premitur ad illius receptionem: non erit difficile huius communi explicare magnitudinem, summasque delicias quibus Deus nos recreat illud nobis exhibens in cibum: quatenus tanti cognitio beneficijaugeat in nobis erga illud gratitudinem, non osque affectus illo fruendo quandoquidem in illo abundantiam habeamus bonorumque cumulatum nobis oblatum: etenim ut cælestis cibus terrenis omnibus delicijs eminentior imperfectionibus non subiacet terrenarum deliciarum: etenim quæcumque nobis offeruntur delicia & quantumcumque sapide, quanto his magis pascimur, tanto nauisam patiuntur grauiorem nosque commouit: porro pane hic cælestis in gultu & delicijs quibus nos afficitur de hęc sunt ex ipsa Dei substantia progentia, quanto magis in hoc Sacramento illis fruimur, tanto magis nos componit non osque excitat iterum illo descendendi appetitus: quantoque sapius ad eius accedimus mensam debita nostrarum omnium præparatione potentiarum,

quam eius nobis gratia committit, tanto crescit amplius bonorum eius cognitio nouumque illud possidendi desiderium: quia quantumcumque ex illis possidemus nobisque sumimus, cum bona thesauri sine infinito non euacuantur: sed quantumcumque licet inardescat nostrum desiderium, nostrumque in abundantia eius participationis gaudium, si cum gaudio desiderium augeatur, communicatione horum bonorum augeatur simili er eius abundantia: nam dato quod tribuatur in contrapositione bonorum finitorum, conditiones oportet ut habeant ips contrarias, quibus bona finia fruuntur.

Dixit Aristoteles hoc proprium esse bonis finis, ut semper eo modo decrescant quo illa proprietas sumimus: *Omne finium per subtractionem, finis minuitur*. Bonis igitur his si contra ponantur illa, finis, quæ Deus in SS. nobis tribuit Sacramento, nemo dubitat quin contrarias sint habitura proprietates, ut quanto magis illis subtrahimus, tanto magis crescant & augeantur amplius: ita ut quantumcumque seruet desiderium, & possessio gaudij redonder, semper tamen nobis plura supersunt opranda: quia plura nobis bona pluresque deliciae in hoc cælesti cibo superant obtinenda.

Prima